

VÄRLDS HORISONT.

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 2 2014

EN
BÄTTRE
VÄRLD

Gott hopp
om nya
utvecklingsmål

SIDAN 15

Nationellt
rollspel i
Söderköping

SIDAN 18

BISTÅND GENOM FN

Foto: FN/Gill Fickling

Gabon är ett av tio länder som anslutit sig till ett nytt tilläggsprotokoll till barnkonventionen. Bilden visar barn på en marknad i Mekambo i den nordöstra delen av landet.

KLAGORÄTT FÖR BARN VERKLIGHET I TIO LÄNDER

Ett nytt tilläggsprotokoll till barnkonventionen trädde i kraft den 14 april, tre månader efter att Costa Rica blev tionde land att ratificera det. Protokollet innebär att barn och deras ombud kan vända sig direkt till FN:s barnrättskommitté med klagomål om de anser att deras mänskliga rättigheter enligt barnkonventionen har kränkts. Klagorätten gäller för barn i de länder som ratificerat protokollet, hittills Albanien, Bolivia, Costa Rica, Gabon, Montenegro, Portugal, Slovakien, Spanien, Thailand och Tyskland.

Kirsten Sandberg, barnrättskommitténs ordförande, sa tillsammans med flera andra av FN:s MR-expert i ett uttalande att "en ny era för barns rättigheter" inletts i och med att protokollet om klagorätt trätt i kraft. Vidare uttryckte de hopp om att det nya protokollet snart kommer att vara allmänt antaget av världens länder, något som skulle visa att stater tar sina åtaganden på allvar och är redo att granskas.

NY FN-STYRKA TILL CENTRALAFRIKANSKA REPUBLICEN

FN:s säkerhetsråd har enhälligt beslutat att etablera en närmare 12 000 man stark fredsbevarande styrka i CAR, Centralafrikanska republiken. Syftet med styrkan är främst att skydda civila och underlätta humanitärt tillträde i det krigshärjade landet. Den nya styrkan, MINUSCA (*UN Multidimensional Integrated Stabilisation Mission in CAR*), ska vara på plats den 15 september. Den fredsbyggande FN-mission som idag finns i landet kommer att inlemmas i den nya styrkan.

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon

välkomnade beslutet och sa att säkerhetsrådets agerande "kommer att leda till ett direkt, konkret och långsiktigt stöd som det centralafrikanska folket behöver och förtjänar". Tusentals människor har dödats sedan konflikten startade i december 2012 och omkring hälften av befolkningen i CAR är i behov av humanitär nödhjälp.

FN EFTERLYSER KRAFTTAG I SYDSUDAN

Höga företrädare för FN efterlyste i början av maj kraftfulla åtgärder för att stoppa det etniska våldet i Sydsudan. "Om parterna inte tydligt demonstrerar sin vilja och mening att stoppa våldet och attackerna mot civila /---/ måste säkerhetsrådet överväga ytterligare åtgärder", sa Adama Dieng, FN:s särskilde rådgivare för förhindrandet av folkmord. Vissa element i den rådande situationen är riskfaktorer för folkmord och andra storskaliga människorättsförbrytelser, däribland att människor separeras på grundval av etnicitet och hetsas till våldshandlingar via radio, fortsatte han.

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon gjorde några dagar senare ett blyxtbesök i landet och uppmanade då president Salva Kiir och den tidigare vicepresidenten Riek Machar att hitta en förhandlingslösning på dispyten som ligger till grund för oroligheterna i landet.

UNESCORAPPORT OM MEDIER LANSERADES I STOCKHOLM

FN:s organisation för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation, Unesco, lanserade den 25 mars i Stockholm en ny rapport om medietrender. Rapporten, *World Trends in Freedom of Expression and Media Development*, redogör för globala trender sedan 2007 i fråga om bl a pressfrihet, pluralism och journalist-säkerhet. Unesco har producerat studien i samarbete med 27 internationella experter och med ekonomiskt stöd från Sverige.

Teknisk utveckling och innovativa affärsmodeller har kraftigt ökat möjligheterna till yttrandefrihet, inte minst för individer vars möjligheter att tillgå, producera och dela information aldrig varit större, konstaterar författarna. Samtidigt har utvecklingen medfört nya hot mot journalister och andra medieaktörer i form av censur, filtrering, blockering och övervakning av information på internet.

NYTT SAMARBETE FÖR KATASTROFBEREDSKAP

FN:s kontor för katastrofberedskap (*United Nations Office for Disaster Risk Reduction, UNISDR*) har tillkännagivit ett nytt partnerskap med ett företag i Kalifornien för att tillhandahålla tekniska hjälpmedel för katastrofberedskap. Företaget, Esri, är specialiserat på informationssystem om geografi och kommer att bistå ett nätverk av 1 800 städer och samhällen med de senast kartverktygen för att visualisera risker och förebygga katastrofer, t ex till följd av extremt väder.

MÖDRADÖDLIGHETEN PÅ VÄG NER

Ny statistik från FN visar att mödradödligheten globalt minskat med 45 procent sedan 1990. Förra året dog ca 289 000 kvinnor i samband med graviditet och förlossning vilket ska jämföras med 523 000 år 1990. Sammanställningen, *Trends in maternal mortality*, visar vidare att sjukdomar som diabetes, hiv/aids och malaria, samt fetma, ligger bakom en fjärdedel av dödsfallen. Ungefär lika många orsakas av massiva blödningar.

"För en 15-årig flicka i Afrika söder om Sahara är risken 1 på 40 att dö i samband med graviditet och barnafödande under sin livstid. För en flicka i Europa är risken 1 på 3 300 – vilket visar hur ojämna framstegen har varit över världen", säger Geeta Rao Gupta, vice verkställande direktör för FN:s barnfond Unicef. Elva länder – Butan, Ekvatorialguinea, Eritrea, Kambodja, Kap Verde, Laos, Maldiverna, Nepal, Rumänien, Rwanda och Östtimor – har nått millenniemål fem om att minska mödradödligheten med 75 procent.

Foto: FN/Mark Garten

En mamma vilar ut med sitt nyfödda barn på en vårdcentral på Bali, Indonesien.

BERIKAD, TACKSAM OCH STOLT

VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

Vi gör skillnad. Vi skapar en bättre värld genom att varje dag arbeta för fred, utveckling och mänskliga rättigheter. Som medlem och bidragsgivare skapar du hopp och räddar liv. Nu och i framtiden.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40, Fax: 08 – 641 88 76
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont
Twitter: [varldshorisont](https://twitter.com/varldshorisont)

Redaktör: AnnaLena Andrews
Praktikant: Sara Lund
Ansvarig utgivare: Linda Nordin
Layout: Tomorro, Tryckeri: Tellogruppen AB
Annonssäljare: Elisabeth Tingdal,
031 – 84 21 82, elisabeth@lira.se
För ej beställt material ansvaras ej.
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet.
ISSN 0042-2134
Prenumerationspris:
190 kr (helår, 4 nr)
PlusGiro: 50990-1

#2

Omslagsbild: FN:s livsmedelsprogram WFP tillhandahåller skolmat för omkring 22 miljoner barn i 60 länder. På bilden köar skolbarn i Tanzania.
Foto: TNT/Chris Stanley

Förra året fick jag chansen att besöka Etiopien och på plats ta del av FN:s biståndsarbete. Det var enormt intressant att höra olika FN-tjänstemän beskriva de stora utmaningarna som landet står inför, samtidigt som utvecklingen går i rasande fart och hela samhället befinner sig i omvandling. Och hur FN som regeringens gäst i landet måste kryssa varsamt för att inte stöta sig med regimen och ändå komma framåt i känsliga frågor som kvinnlig könsstympning och barnäktenskap.

Men det som brände sig fast i minnet var inte främst dessa spännande samtal utan de vanliga människor vi mötte på den torra och karga landsbygden. Vi besökte ett område där flera FN-organ i samverkan drev ett projekt för att främja utveckling genom att stärka kvinnors ställning. Vid ett tillfälle träffade vi en synskadad kvinna som gömde sitt ansikte under en schal under hela vårt möte för att hon skämdes för sitt utseende. Hon berättade hur hon gått från utanförskap till att nu driva ett populärt café i sin by. Hon hade nyligen kunnat utöka verksamheten med en TV och nu kom det ännu fler till hennes café! Andra kvinnor hade använt sina mikrolån till att starta butik, bygga ett uthyrningsrum eller investera i utrustning för att kunna brygga det lokala ölet. I samtliga fall hade de gått från extrem fattigdom till att generera en liten inkomst som gjorde att de börjat känna hopp och framtidstro.

Aldrig kommer jag att glömma de hårda villkor som dessa människor levde under – och ljuset i deras ögon när de berättade om den chans som de fått, tack vare FN:s verksamhet i området. Jag reste därifrån berikad, tacksam och stolt över att själv få lov att vara en liten kugge i maskineriet.

Redaktör AnnaLena Andrews
annalena.andrews@fn.se
Twitter: [@varldshorisont](https://twitter.com/varldshorisont)

I DET HÄR NUMRET

- 4** Allt större del av Sveriges bistånd går till multilaterala organisationer
- 8** Jättelandet Bangladesh världsbäst på befolkningskontroll utan tvång
- 10** Skolmaten gjorde det möjligt för Mohamed Satti att förverkliga sin dröm
- 11** One UN/Delivering as One: Faktablad om samordningen av FN:s fältarbete
- 15** UNDP:s Olav Kjørven optimistisk inför förhandlingarna om Post-2015
- 17** FN-forum: 200 personer samlades för att diskutera FN-frågor
- 18** SweMUN 2014 förde världspolitik till Söderköping i Östergötland
- 23** Aleksander Gabelic: Finansieringen kritisk fråga för FN:s utvecklingsarbete

FN unik biståndsaktör Sverige bland de största givarna

Människor i byn Pidi i Banda Aceh, Indonesien, arbetar med att rekonstruera risfält. Personal från FN:s utvecklingsprogram UNDP leder arbetet.

I de flesta fattiga länder spelar FN-systemet en stor roll för utveckling och fattigdomsbekämpning. På det globala planet leder FN processen med att sätta utvecklingsagendan och med att formulera de vägledande normerna.

Sverige ger stora bidrag till många av de FN-organ som är verksamma på utvecklingsområdet – och har därmed också ett stort ansvar för hur arbetet genomförs.

Av de pengar som Sveriges regering använder till bistånd går merparten till FN och andra multilaterala organisationer – främst olika globala fonder och utvecklingsbanker. Det finns en lång rad fördelar med att kanalisera biståndet multilateralt. Det minskar den administrativa bördan hos både givar- och mottagarländer samtidigt som organisationernas stora kapacitet ger dem goda förutsättningar att bedriva breda

SVERIGES MULTILATERALA UTVECKLINGSSAMARBETE

I internationella relationer används begreppet *multilateralism* för situationer då flera länder samarbetar. Organisationer som många länder bildat tillsammans kallas *multilaterala*.

Sverige bedriver utvecklingssamarbete (bistånd) tillsammans med tolv samarbetsländer och olika organisationer. När biståndet går direkt till ett annat land kallas det bilateralt och hanteras

primärt av Sveriges biståndsmyndighet Sida. När det kanaliseras genom FN, Världsbanken och andra multilaterala organisationer hanteras det av Utrikesdepartementet (UD) och kallas multilateralt. I vissa fall kanaliseras Sida det bilaterala biståndet via multilaterala organisationer, det kallas då multi-bi. Sida har även hand om delar av det humanitära biståndet som går till FN-ledda

hjälpinsatser i krig och katastrofer.

Sveriges totala bistånd är en procent av bruttonationalinkomsten (BNI) vilket 2013 innebar 38 miljarder kronor. Av detta går ungefär en fjärdedel till skatteinbetalningar, främst flyktkostnader i Sverige, samt till administration och utvärdering m m. Av de återstående tre fjärdedelarna kanaliseras ca 60 procent till multilaterala

och långsiktiga utvecklingsprogram. Deras globala närvaro gör också att viktiga lärdomar lättare sprids över världen.

Man kan också konstatera att bistånd via multilaterala organisationer innebär vissa fördelar specifikt för givarlandet. För Sverige är multibiståndet ett effektivt verktyg för att skaffa sig inflytande över den globala utvecklingsagendan. Genom de multilaterala organisationerna kan svenskt bistånd dessutom nå utsatta människor i långt fler än de tolv länder där Sverige idag bedriver bilateralt utvecklingssamarbete. Ytterligare en fördel är att multibiståndet är ett effektivt sätt att hantera de stora volymer av biståndsmedel som det svenska enprocentsmålet* ger upphov till.

HAR ÖKAT STADIGT

Multibiståndets andel av det totala svenska biståndet har ökat stadigt under de senaste åren och förväntas fortsätta öka. Per Knutsson, chef för enheten för multilateral samordning på biståndsorganet Sida, lyfter fram just de ökande svenska biståndsvolymer, i kombination med ökande krav på biståndseffektivitet, som en av förklaringarna.

– En annan orsak är ett växande fokus på sviktande stater* och konflikt-förebyggande. Multilaterala aktörer har mandat att jobba i dessa länder och kan samtidigt leverera både säkerhet och resultat, vilket gjort det självklart att gå genom dem i dessa situationer, säger han.

– En tredje förklaring är att det under senare år varit mycket fokus på pandemier, t ex hiv/aids, vilket gjort att det har kanaliserats mycket stöd till FN och den globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria.

Den enskilt största multilaterala mottagaren av svenskt bistånd är

Världsbanken medan de olika FN-organisationerna tillsammans får närmare hälften av det svenska multibiståndet. Av FN-organen är det i dagsläget utvecklingsprogrammet UNDP, barnfonden Unicef och flyktningorganet UNHCR som får störst bidrag från Sverige.

HAR ETT MERVÄRDE

Att kanalisera biståndet via just FN har ett klart mervärde, menar flera experter som Världshorisont talat med. FN är den enda organisation som samlar alla världens länder och är därmed det enda globala forumet för dialog om gemensamma utmaningar och svåra värderingsfrågor. Vidare är FN:s roll som skapare och förvaltare av globala normer unik. Till detta ska läggas att FN har en ledande roll när det gäller samordningen av det internationella humanitära systemet vid olika typer av kriser och katastrofer. Sammantaget ger allt detta organisationen en legitimitet runt om i världen som saknar motstycke.

– Sverige ser FN som en unik aktör inom bistånd och utveckling. FN förvaltar normer och värderingar som är gemensamma för alla medlemsstater och är ofta den enda aktör som fungerar i sviktande och krigshärjade stater, säger Tanja Rasmusson, statssekreterare hos biståndsminister Hillevi Engström.

Aleksander Gabelic, ordförande för Svenska FN-förbundet, understryker att FN har en unik roll för utvecklingsarbetet både på det globala planet och inom enskilda länder. De normer som skapas globalt förs ut till länderna genom FN-teamet på plats i dialog och samarbete med landets regering.

– FN har också långvarig och beprövad erfarenhet av utvecklingsarbete och väl utvecklade kontakter med både givar- och mottagarländer. Vidare arbetar FN långsiktigt och utifrån en helhetssyn och

Läs mer
och engagera dig på
www.fn.se/utveckling!

det är neutralt, icke-kommersiellt och har stor legitimitet. Med sina viktiga insatser når organisationen miljontals människor varje dag, säger han.

VIKTIG AKTÖR

Sverige är en mycket viktig aktör när det gäller bistånd genom FN. Tillsammans med USA, Storbritannien och Norge lämnar Sverige de största bidragen vilket ger den svenska regeringen ett stort inflytande över FN-organen. Men Tanja Rasmusson framhåller att även andra faktorer har betydelse.

– Sverige har stor trovärdighet, är väl påläst och väl koordinerat med andra aktiva medlemsländer. Vi har också en kontinuitet i vårt agerande och ett långt, stabilt och konstruktivt engagemang i FN, vilket sammantaget bidrar till vårt inflytande, säger hon.

Svenska FN-förbundet har i olika sammanhang fört fram ståndpunkten att Sverige som stor biståndsgivare till FN har ett särskilt ansvar för att dess utvecklingsarbete fungerar så bra som möjligt. Under lång tid kritiserades FN:s insatser på landnivå för att FN-organen konkurrerade med varandra, för att samma arbete gjordes av olika FN-organ och för att FN-organen sysslade med insatser som andra gjorde mycket bättre. För att råda bot på detta tog FN:s före generalsekreterare Kofi Annan initiativ till reformen *One UN*, även kallad *Delivering as One* efter en rapport från 2006. Tanken är att FN-

organisationer genom UD och Sida. Verksamheten vägleds av en strategi som regeringen antog 2007, den så kallade Multistategin.

På UD är det enheten för multilateralt utvecklingssamarbete (UD-MU) som hanterar dessa frågor. Sverige ger via UD-MU kärnstöd (till den reguljära budgeten) till vissa FN-organ och andra multilaterala organisationer, främst utvecklingsbanker

och globala fonder. UD-MU har även hand om den strategiska styrningen av organisationerna vilket bland annat innebär att personal från enheten sitter i deras styrelser. Sverige granskar kontinuerligt organisationernas effektivitet och relevans i förhållande till svenska prioriteringar. Sveriges bidrag till flera multilaterala organisationer är mycket stora vilket gör Sverige till en tung aktör

i deras styrelser. Den aktör som får det enskilt största bidraget från Sverige är Världsbankens fond för de fattigaste länderna, IDA.

Även Sida är i allt högre grad en multilateral aktör. Sedan 2005 har "multi-bi" ökat från 20 till 40 procent av Sidas budget.

systemet på landnivå ska samordna sig och ha en ledare, en röst, en budget och ett gemensamt program. Efter en fas med pilotländer har One UN nu etablerats som FN:s gängse modell för att bedriva utvecklingsarbete på landnivå.

MYCKET ÅTERSTÅR

– Reformen har verkligen lett till stora förbättringar och ökad effektivitet men mycket återstår att göra, inte minst på huvudkontoren. Sverige måste därför använda sitt inflytande till att driva på för fortsatt reformering, säger Aleksander Gabelic.

– Tyvärr verkar det vara så att Sverige fortsätter att ge pengar till enskilda FN-organ i samarbetsländerna i stället för till den gemensamma One UN-fond som inrättats på många ställen.

Per Knutsson på Sida bekräftar att det finns en viss motsättning i den svenska hållningen.

– I sin politiska roll har Sverige drivit att One UN är viktigt och ska ha svenskt stöd. Samtidigt har Sida fått i uppdrag att använda de kanaler som bäst främjar de frågor vi prioriterar. Det är inte alltid som One UN-fonden kanaliseras medlen till dessa områden så då blir frågan hur vi kan stödja One UN samtidigt som vi kanaliseras de svenska pengarna på annat sätt, säger han.

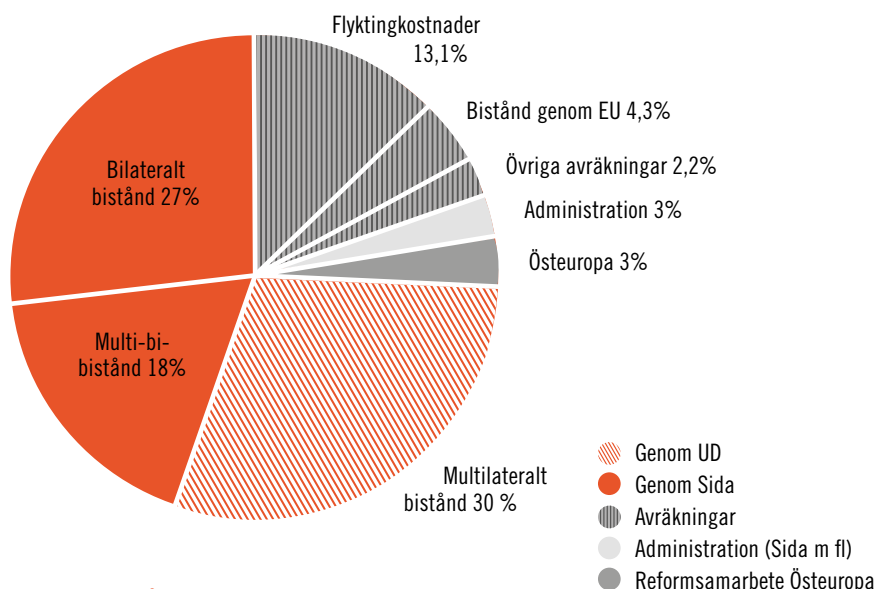
– Just nu diskuteras för fullt hur vi ska se på sambandet mellan fortsatt FN-samordning, å ena sidan, och de ökande kraven på resultatstyrning, å den andra. Ytterst är det en fråga för regeringen hur vi ska resonera här.

KRITIK MOT UD

Hösten 2013 uppmärksammade Svenska Dagbladet det svenska biståndet till FN i en serie artiklar. UD:s hantering av FN-biståndet kritiserades hårt liksom det faktum att så stora summor ges som kärnstöd (stöd till FN-organens reguljära budgetar). Bland dem som Världshorisont talat med råder dock enighet om att det är särskilt värdefullt med sådana omärkta bidrag.

– Det blir oerhört administrativt betungande och frustrerande om regeringarna öronmärker alla pengar till olika projekt. Då ger de pengar till sådant som ser bra ut på hemmaplan och kan stärka regeringens image snarare än till det som bäst behövs i mottagarlandet, säger Aleksander Gabelic.

– Att öronmärka alla pengar är också ett

Sveriges bistånd 2014

Procentandelarna är en uppskattning baserad på budgetpropositionen för 2014 (inkl ändringar i vårbudgeten). De s k avräkningarna (markerat med streckat mörkgrått) utgör tillsammans 20 procent varav merparten är kostnader för flyktingmottagning. Ytterligare 3 % går till reformsamarbete med Östeuropa och 3 % till administration hos Sida m fl. Tre fjärdedelar återstår till egentligt bistånd.

slags underkännande. När vi ger kärnstöd till FN-organen bygger detta på ett förtroende för deras egna planer, strategier och utvärderingar. Sverige gör en enorm insats med sitt stora kärnstöd till FN och borde lyftas fram mer för detta.

Bistandsdebattören Staffan Landin är inne på samma linje:

– Poängen med multilateralt bistånd är att det ska vara just multilateralt, d v s det ska inte vara avgörande att svenska intressen uppfylls eller att vi kan se exakt vad som händer med "våra" pengar, menar han.

STÄLLNINGSTAGANDE

Tanja Rasmusson understryker att de stora svenska kärnstöden till FN-organen är ett tydligt ställningstagande från svensk sida:

– Det betyder att vi bidrar till hela organisationen för att den ska kunna bedriva det arbete som vi medlemsstater har enats om i stället för att vi öronmärker pengarna för enskilda projekt. På det sättet är Sverige med och bidrar till det gemensamma arbetet för global utveckling.

– Samtidigt ställer vi höga krav på återrapportering kring effektivitet, transparens och resultat, något vi understryker på ett mycket tydligt sätt i våra dialoger med organisationerna. Sverige är en tydlig röst för ordning och

reda i FN:s finanser, på samma sätt som vi ställer krav på oss själva och på våra egna myndigheter och organisationer, säger Tanja Rasmusson.

Sverige har tillsammans med några andra länder drivit att FN:s revisionsrapporter behöver vara offentliga. Arbetet har varit framgångsrikt och 2012 fattade UNDP, UNFPA, Unicef, UN Women och FN-sekretariatet beslut om att helt offentliggöra internrevisionens rapporter om dessa organisationer. Fler FN-organ väntas följa efter.

HANTERAS SLARVIGT

Staffan Landin har dock egen kritik mot Sveriges agerande gentemot FN-organen.

– Sveriges stöd till dem har hanterats väldigt slarvigt under de senaste två åren. FN-organen fick tre olika besked om det svenska stödet för 2013 och i år har man redan ändrat bidragen till dem en gång. Det går inte att bedriva en god verksamhet när budgeten måste ändras under verksamhetsårets gång, menar han.

Vidare tycker han att det varit för lite diskussion om transparens och resultat i Världsbanken.

– Med tanke på de mycket stora bidragen till Världsbanken borde den utsättas för minst lika tuff granskning som FN-organen. Dessutom har ju demokrati varit ett viktigt tema för den nuvarande regeringens biståndspolitik.

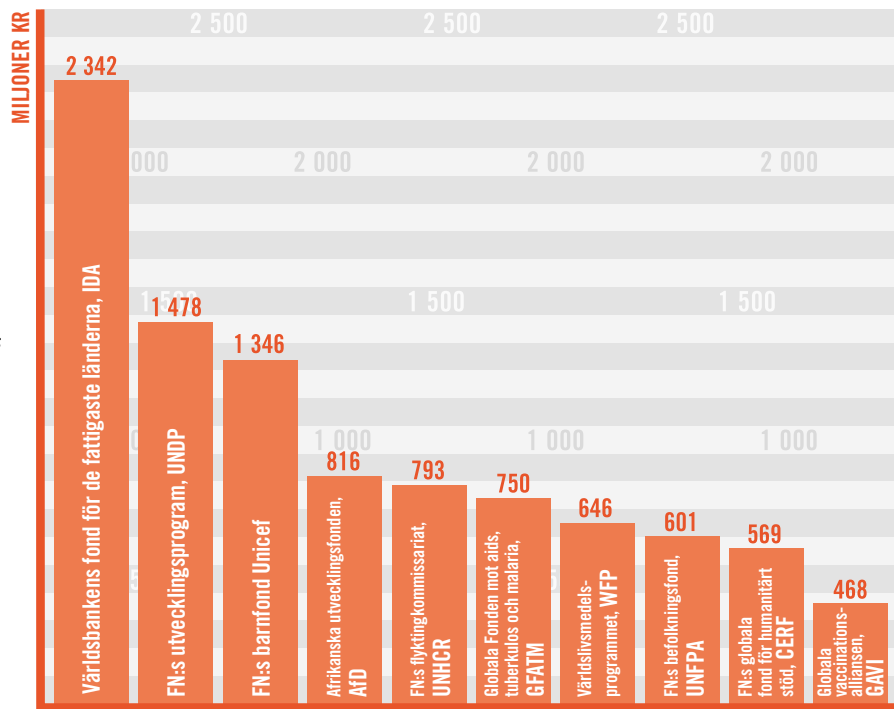
Mot den bakgrunden vore det rimligt om Sverige ställde krav på ett mer demokratiskt beslutsfattande i Världsbanken och Internationella valutafonden, IMF, säger Staffan Landin.

Riksrevisionen granskar för närvarande UD:s arbete med multilateralt bistånd och kommer att avlägga rapport under hösten 2014.

■ AnnaLena Andrews

* Enprocentmålet: Sverige avsätter sedan många år en procent av bruttonationalinkomsten (BNI) till bistånd.

* Sviktande stater är de som inte klarar av att upprätthålla ett visst mått av säkerhet, lag och ordning och förse medborgarna med grundläggande samhällsservice.

Topp tio för Sveriges bidrag* till multilaterala organisationer

*Det totala bidraget 2013 från regeringskansliet och Sida.

”Vi vill visa att utvecklingen går framåt”

Svenska FN-förbundets projekt Världskoll har nu snart tre år på nacken. Världshorisont passade på att ställa några frågor till Anders Sylwan, projektledare.

Vad är Världskoll?

Det är ett informationsprojekt som skapades för att öka kunskapen hos unga och visa att utvecklingen går framåt och att FN:s arbete faktiskt gör skillnad. FN-förbundet startade projektet 2011 efter

en undersökning som visade att svenska ungdomar har en negativ inställning till världen och tror att läget är mycket sämre än vad det egentligen är. Världskoll vill ändra på detta!

Vilka olika redskap ingår i projektet?

Först och främst sajten världskoll.se som är grunden i projektet. Det finns även en app i form av ett spel där du på ett roligt sätt kan utmana dina fördomar och spela mot andra för att se hur mycket världskoll du har. Utöver det har vi bl a tagit fram material för lärare och för studiecirklar.

Vilka målgrupper riktar Världskoll sig till?

Främst gymnasie- och universitetsstudenter, men också FN-föreningar. Dessa kan söka bidrag hos Världskoll på upp till 5 000 kr för att utföra någon aktivitet på sin egen ort, och därigenom öka världskollen.

Vilket ämne har vi minst koll på?

Tyvärr har vi dålig koll på de flesta ämnen, allt ifrån fattigdom till utbildning. Däremot har vi bättre koll på världen idag jämfört med tidigare men mycket återstår att göra.

Vad är Världskolls framtidsplaner?

Vi har precis släppt en uppdatering till appen, så nu finns den även på engelska! Det betyder att du kan spela mot någon på andra sidan jordklotet. Vi håller på att bygga ut världskoll.se och i höst kommer också en podcast; en slags radio på nätet som kommer att handla om den globala utvecklingen.

■ Sara Lund

Skaffa
koll på
världskoll.se!

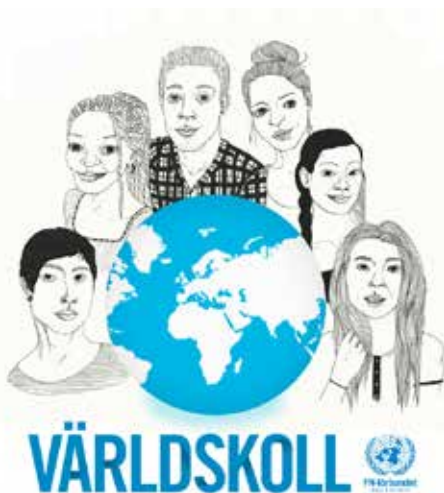

Foto: FN/Mark Garten

Sedan 1980-talet har Bangladesh med stor framgång minskat barnafödandet i landet. Idag föds endast 2,3 barn per kvinna. På bilden en kvinna med sitt barn i Kulaura Upazila, nordvästra Bangladesh.

Stora framsteg i jättelandet Bangladesh

– För oss är Bangladesh mer än ett land – vi brukar kalla det världens största utvecklingsprogram.

Neal Walker sitter på sitt kontor högst upp i FN-byggnaden i Dhaka. Sedan tre år tillbaka är han landchef, *resident coordinator*, för FN i Bangladesh, och den som överser organisationens utvecklingsarbete.

Utanför de stora fönstren breder miljonstaden Dhaka ut sig. Nya höghus står vägg i vägg med slumområdets plåtskjul, testånd kantar vägarna där bussar störtar fram bland stadens hundratusentals cykelrickshaws. Inne är det tyst – men utanför hörs den ständiga kören av stadens ljud: ringklockor och tutor, sopkvastar, bönutrop, radiobrus och gatuförsäljare.

160 MILJONER INVÅNARE

Jag är här för att tala om FN:s arbete i

Bangladesh – ett land som nyss firade 40 år som självständig stat. Med sina 160 miljoner invånare är Bangladesh världens åttonde folkrikaste stat – och den allra mest tätbefolkade, bortsett från statsstäder som Hong-Kong och Singapore.

– Det som gör Bangladesh unikt är dess storlek. Varje projekt vi genomför är gigantiskt. Här kan du höra saker som ”det där är bara ett projekt på en miljon dollar – är det verkligen någon idé att genomföra, det kommer inte ha någon effekt”, säger Neal Walker.

Bangladesh – för många leder namnet tankarna till naturkatastrofer och utbredd fattigdom. Sant. Bangladesh är mer utsatt för klimatförändringarna än något annat land, och miljontals kämpar varje dag för sin tillvaro. Men sedan 1990-talet har de gjort en utvecklingsresa som få andra.

– Framstegen har varit enorma. Tack vare hårt slit och folks envishet har fattigdomen minskat från 70 till 30 procent – det är en fantastisk utveckling. Speciellt om man jämför med länder som Indien, som inte lyckats omvandla ekonomisk tillväxt till fattigdomsbekämpning på samma sätt.

OMBYTTA ROLLER

Neal Walker fortsätter berätta om FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon, som var stationerad i Dhaka i början av sin karriär. Ban Ki-moon brukar jämföra Nord- och Sydkorea med Bangladesh och Pakistan, säger han. Vid delningen trodde alla att Nordkorea var den som skulle lyckas bättre – alla resurser fanns i nord, medan grannarna i syd var illitterata bönder. Samma sak med Pakistan och Bangladesh. Pakistan, med sina

institutioner och tillgång till kapital, hade långt bättre utsikter än det fattiga Bangladesh. Men idag är rollerna i båda fallen ombytta.

Han plockar fram ett papper – en fusk-lapp, som han säger – med viktiga siffror som visar hur Bangladesh ligger till med millenniemålen. Efter nästan varje mål står det ”uppnått” eller ”på god väg att uppnå”.

– Det är imponerande resultat. Bland världens 40 minst utvecklade länder ligger Bangladesh i den absoluta toppen. En viktig faktor är att man jobbat med sociala frågor sedan 1990-talet. Då gick landet från militärstyre till demokrati, och man inledde ett långsiktigt utvecklingsarbete. Det innebar ett försprång framför de som inte började med millenniemålen förrän år 2000.

HÅLLBAR UTVECKLING

Men siffrorna är inte odelat positiva. Neal Walker kommer till mål sju, hållbar utveckling.

– Se här, helt annorlunda. Alla delmål säger samma sak: ”förbättring krävs”. Bangladesh har en seriös utmaning vad gäller miljön. Luften är förorenad, floderna fulla med industriavfall, utsläpp förgiftar maten, säger han.

En annan fråga som vägrar låta sig lösas är barnäktenskapen. Få länder i världen gifter bort så många barn som Bangladesh. Två tredjedelar av alla flickor är gifta innan de fyllt 18. Och hälften av dessa innan 15, trots att den lagliga åldern är 18 för kvinnor och 21 för män.

Ett par våningar ner ligger UNFPA, FN:s befolkningsfond. Nobuko Horibe, chef för UNFPA:s regionala kontor i Bangkok, är i Dhaka på besök.

– Vi har inte sett mycket förändring vad gäller barnäktenskap, säger hon.

– Kunskapen kring frågan har ökat men det har inte lett till en minskning. I slutändan handlar det främst om fattigdom. Traditionen att brudens familj betalar pengar till brudgummens leder till att unga flickor gifts bort, för det kräver mindre summor.

MINSKAT BARNAFÖDANDE

Nobuko Horibes kollega och UNFPA:s

landchef i Bangladesh är Argentina Piccon. En av de viktigaste frågorna, säger hon, är befolkningsfrågan. Sedan 1980-talet har Bangladesh med framgång lyckats minska barnafödandet.

– Bangladesh har gått från 6,7 barn per familj till 2,3. Det är fantastiskt. För oss gäller det att fortsätta på den banan – framförallt att utbilda ungdomar i sexualkunskap och olika alternativ till familjebildning, säger Argentina Piccon. Neal Walker instämmer.

– Inget annat land i världen har lyckats kontrollera befolkningsökningen på samma sätt som Bangladesh, helt utan tvångsmetoder. Istället har de gjort det genom att stärka kvinnors utbildning, beslutsfattande och ledarskap.

Ett sådant medvetet genusperspektiv genomsyrar alla FN:s utvecklingsprojekt i Bangladesh, säger han, och pekar på reformen av landets poliskår som ett exempel.

– Vi har anställt fler kvinnliga poliser, gjort polisstationerna mer inkluderande och upprättat en jämställdhetspraxis. Sådana satsningar gör enorm skillnad, det ser vi i allt kvinno-drivet utvecklingsarbete.

REFORMER TAR TID

Neaz Rahman, projektledare vid FN:s utvecklingsprogram UNDP, menar att sådana reformer tar tid.

– Det stämmer att kåren blivit mer jämställd. Men gå ut på gatan och fråga människor om de märkt någon skillnad i hur polisen arbetar. Jag lovar, du kan hålla

på i månader, men du kommer ändå inte hitta någon som svarar ja. För dem är polisen en korrupt institution, säger han.

– Det enda sättet att förändra

i grunden, menar han, är att förbättra landets skolor och universitet.

– Man måste utbilda människor och ge dem ägandeskap över sin egen situation. Vårt problem med undernäring, till exempel. Hur ska vi hantera det? Bygga kök, ge människor mat? Det är att förödmjuka dem. Vi måste se till att de har tillgång till bra utbildning.

Sedan 1990 har antalet barn som börjar skolan i Bangladesh gått från 60 procent till 99 procent – ett gigantiskt kliv.

– Den stora utmaningen nu är att se till att höja kvaliteten. Att alla elever, i hela landet, får tillgång till bra utbildning – inte bara det fåtal som har råd med privata toppskolor, säger Neaz Rahman.

Neal Walker

Foto: FN

DELIVERING AS ONE

På Neal Walkers bord ligger den stora frågan om FN:s styrning. Hans roll är att leda det samlade utvecklingsarbetet inom ramen för *Delivering as One* eller *One UN*. Approachen började tillämpas i åtta pilotländer, sedan har Bangladesh och andra följt efter. Syftet är att göra FN mer enat och effektivt.

– Men det betyder inte att vi är ett FN-system som alltid är överens. Vi är varken eniga eller neutrala, säger han.

– Därför är det där med effektivitet en svår sak. Att jobba tillsammans innebär en viss grad av ineffektivitet – vilket i grunden är något positivt, eftersom det ökar delaktigheten.

Neal Walker lyfter upp en tjock skrift som ligger på bordet: *Action Plan 2012-2016*.

– Detta är en av de viktigaste sakerna vi gjort. Tidigare jobbade varje organ två år med att ta fram en rapport som bara stod på hyllan och samlade damm. Nu gör vi istället denna. Se här, på första sidan finns två signaturer: en från mig som landchef och en från den bangladeshiska regeringen. På nästa sida, signaturer från de olika FN-cheferna. Vi talar med en röst. Det är radikalt, för nu kan vi inte gå tillbaka och säga att vi hellre jobbar enskilt och inte tillsammans, säger han.

MEDELINKOMSTLAND

Inte heller Bangladesh, med sina blandade framgångar och utmaningar, går tillbaka. Landets politiker siktar på att bli ett medelinkomstland innan 2021 – många analytiker menar att det är ett rimligt mål. Neal Walker instämmer.

– Det kommer hända, det är bara en fråga om när. Som land har Bangladesh en enorm potential. Det gäller bara att ständigt hitta bättre sätt att få folkets vilja hörd.

■ Jenny Gustafsson, frilansjournalist

WFP-chefen som själv fick skolmat

”Jag drömde om att jobba för FN”

– När jag var barn fick vi ibland besök i skolan av FN-folk som övervakade skolmatsprogrammet. Jag beundrade dem där de kom med sina bilar och FN-kepsar och jag tänkte att jag en dag ville bli som dem, berättar Mohamed Satti. Idag är han chef för FN:s livsmedelsprogram (WFP) i Tigray, Etiopien, och ansvarar för skolmatsprojekten i regionen.

Mohamed Satti tillhör Dongolafolket, en nubisk stam i norra Sudan. När han var barn bodde hans del av Dongolafolket på några öar i Nilen.

– Vi var fattiga och det fanns bara skola där t o m årskurs 4. Men jag hade tur, just i den vevan som jag gick i skolan utökades den t o m årskurs 6.

Mohamed var duktig och när han gått ut sexan fick han börja på en högstadieskola långt hemifrån.

–Från mitt hem fick jag färdas i en och en halv dag på en åsna eller kamel för att komma dit. Eftersom de flesta barnen var långt hemifrån var skolan ett internat som vi bodde på. Jag fick hälsa på hemma några gånger om året.

I skolan bedrev FN i samarbete med regeringen ett skolmatsprogram som försåg barnen med mat under årskurs 7-9. Därefter gick Mohamed vidare till gymnasiet.

– Då, i slutet på 70-talet, fanns det bara åtta gymnasieskolor i hela landet och mitt gymnasium var ännu längre hemifrån – det tog sex dagar att ta sig dit! De stora avstånden gjorde att även detta var ett internat och precis som på högstadiet fanns det mat i skolan tack vare regeringens samarbete med FN.

– Så för mig, en fattig pojke från Dongolafolket, hade det varit totalt omöjligt att få en utbildning om det inte vore för FN och skolmatsprogrammet.

SNYGGA KEPSAR

Mohamed berättar hur han beundrade FN-folket som ibland kom på besök i skolan. De hade inte bara bilar och snygga kepsar utan gjorde också en insats som han redan då insåg hade en enorm betydelse. När Mohamed så småningom fått en universitetsutbildning började han jobba med flyktingar, samtidigt som han

anmälde sig som volontär för FN.

– Jag hade sett med egna ögon hur generöst FN och det internationella samfundet var. Vi hade inte klarat oss utan den hjälpen. Så jag hade en dröm om att få jobba för FN och hjälpa de behövande i världen, berättar han.

1996 blev han anställd av WFP i Sudan och 2005 gick han vidare till organisationens internationella team. Han har jobbat i Afghanistan, Somalia och Jemen och är nu på sitt fjärde internationella uppdrag, i Etiopien.

– När jag ser på barnen som får skolmat här i Tigray tänker jag tillbaka på min egen uppväxt och jag hoppas att de får en ljus framtid. Jag älskar det här programmet! Jag har upplevt dess effekter och den enorma betydelse det har för människor, för tusentals barn, säger Mohamed.

– För mycket sårbara människor – som inte har några resurser och inte har mat – gör skolmatsprogrammet stor skillnad på både kort och lång sikt. För om du vill förändra ett samhälle från grunden måste du börja med utbildning.

■ Text och foto: AnnaLena Andrews

Mohamed Satti från Sudan är chef för FN:s livsmedelsprogram (WFP) i Tigray, Etiopien.

Många fattiga familjer har inte möjlighet att låta sina barn gå i skolan. Istället är det vanligt att barn tvingas utföra sysslor i hemmet eller arbeta för att bidra till familjens försörjning. När familjer tvingas välja vilka av barnen som ska få gå i skolan är det vanligt att flickor prioriteras bort.

Genom kampanjen Skolmat blir kunskap stödjer Svenska FN-förbundet FN:s livsmedelsprogramms arbete för att motverka hunger och för barns ökade möjligheter att gå i skolan.

En gratis skolmåltid är ofta avgörande för att barn ska få en utbildning och därmed en väg ur fattigdom. Kampanjen stödjer skolbarn i fattiga områden i Afghanistan, Kambodja, Etiopien och Demokratiska Republiken Kongo.

Stoppa hunger och starta skolgång! Sms:a Skolmat till 72 909 så skänker du 50 kr. Ditt bidrag räcker till skolluncher för en hel klass!

Läs mer om hur du kan engagera dig på www.fn.se/skolmat

FN FAKTA.

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN

"ONE UN"

Foto: Sida

Mocambique är ett av åtta pilotländer för reformen One UN. På bilden barn i Niassa-provinsen i norra delen av landet.

På väg mot bättre FN-samordning på landnivå

I många länder är över 20 olika FN-organ verksamma med olika typer av utvecklingsinsatser. Detta har genom åren lett till överlappande aktiviteter, konkurrens om pengar och inte minst en stor administrativ börda för den regering som FN är på plats för att stötta. Mot denna bakgrund lanserade FN:s generalsekreterare 1997 ett reformprogram som gick ut på att förbättra samordningen mellan FN-organen på landnivå. Projektet kallas idag "One UN" eller "Delivering as One" och utvidgas kontinuerligt till allt fler länder.

När Kofi Annan tillträdde som generalsekreterare i januari 1997 tog han genast itu med att försöka reformera och effektivisera FN. I juli samma år presenterade han sitt första reformprogram "Att förnya FN" (*Renewing the United Nations: a programme for reform*) som anses vara det mest omfattande och långtgående reformförslaget i organisationens historia.

Hans rapport innehöll förslag på åtgärder som syftade till att organisationen skulle fungera bättre till lägre kostnader både centralt och på landnivå. Där ingick bl a att förändra organisation och ledningsstruktur så att FN-teamet i varje land skulle kunna arbeta mer samordnat och enhetligt.

En ny utvecklingsgrupp (UNDG, *United Nations Development Group*) etablerades för att samordna alla de fonder, program och övriga FN-aktörer som är verksamma på utvecklingsområdet. Tanken var att UNDG skulle stärka FN:s utvecklingsarbete på landnivå.

Rapporten innehöll också ett förslag på att FN-hus skulle inrättas så att alla FN-organ i ett land kunde samlas under ett tak. En landsamordnare (*Resident*

Ett barn i Darfur, Sudan, vaccineras mot hjärnhinneinflammation. Världshälsoorganisationen WHO och Sudans regering inledde i oktober 2012 en vaccinationskampanj med målet att vaccinera närmare 17 miljoner människor i regionen Darfur mot sjukdomen.

Coordinator) skulle utses för att koordinera landteamets insatser.

Kofi Annan fick stöd av generalförsamlingen för de flesta av reformförslagen. En modernisering av organisationen inleddes och i många länder började man bygga eller inrätta FN-hus.

REFORMTOPPMÖTE

2005 var det återigen dags för generalsekreteraren att lägga fram ett omfattande paket med en rad förslag på fortsatta FN-reformer. I september behandlades förslagen vid det sk reformtoppmötet i New York. Mötesdeltagarna slog bl a fast att FN:s utvecklingsarbete i fält behövde omformas ytterligare.

Som ett led i detta tillsatte generalsekreteraren en högnivåpanel bestående av 15 personer med stora kunskaper om FN och utvecklingsfrågor (*High-level Panel on UN System-wide Coherence in the Areas of Development, Humanitarian Assistance, and the Environment*). Ruth Jacoby, Sveriges dåvarande ambassadör i Tyskland, och Lennart Båge, dåvarande chef för FN:s jordbruksutvecklingsfond Ifad, fanns bland deltagarna. Panelens huvuduppdrag var att diskutera och föreslå åtgärder i syfte att ytterligare öka samordningen av FN:s arbete på land-nivå. I slutet av 2006 presenterade den sin rapport med titeln *Delivering as One*.

DELIVERING AS ONE – ONE UN

I rapporten slog panelen fast att FN måste påskynda och fördjupa reformarbetet i fält i syfte att skapa samordnade

och effektiva landteam. Som grund för arbetet presenterades *One UN*, ett initiativ som UNDG föreslogs forma och leda. One UN innebär att FN-organen i ett land ska arbeta som en enhet efter fyra principer:

- **Ett program**
FN-organen ska samlas kring ett gemensamt program som tas fram under ledning av FN:s landsamordnare i samarbete med regeringen i landet. Programmet ska byggas på de utvecklingsprioriteringar som regeringen beslutat om och kontinuerligt justeras efter behov. Ett gemensamt program innebär också att det görs en samlad utvärdering som visar mervärdet av FN:s arbete i landet.
- **En ledare**
Principen innebär att landsamordnaren (*Resident Coordinator*) är en samordningsfunktion för FN:s landteam och är överordnad landcheferna för de olika FN-organen. Landsamordnaren ska ge strategisk ledning i fråga om utvecklings-processen och hålla samtliga aktörer informerade om överens-komna regler och insatser.
- **En budget**
Landteamet ska ha en gemensam budget som rymmer kostnaderna för alla FN-aktörer som finns på plats. Finansieringen ska kopplas till planeringen och genom-

förandet av det gemensamma programmet.

- **Ett FN-kontor**
Genom att samlas i en gemensam byggnad kan FN-organen i ett land öka effektiviteten, sänka kostnaderna och samarbeta lättare med varandra. De besparingar som görs kan i stället läggas på själva utvecklingsarbetet.

Panelens förslag togs emot positivt av världssamfundet och åtta regeringar anmälde sitt intresse för att vara pilotländer (Albanien, Kap Verde, Mocambique, Pakistan, Rwanda, Tanzania, Uruguay och Vietnam). Redan året därpå (2007) började ytterligare länder ansluta sig till det nya arbetssättet.

UTVÄRDERING

2010 föreslog FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon att en utvärdering av projektet skulle genomföras. En utvärderingsgrupp tillsattes och under 2011 besökte den pilotländerna.

Överlag visade gruppens rapport,

"So much is possible if we act together. Together, we are here to take risks, to assume the burden of responsibility, to rise to an exceptional moment, to make history".

FN:S GENERALSEKRETERARE,
BAN KI-MOON

som kom i juni 2012, på positiva resultat av One UN. FN:s utvecklingsarbete i de berörda länderna koordinerades bättre, konkurrensen om ekonomiska bidrag mellan FN-organen hade minskat, förekomsten av dubbelarbete hade också minskat och många regeringar kände ett större ägarskap för FN:s arbete i deras länder.

Samtidigt skiftade resultatet beroende på land. Det kan finnas upp till 25 olika FN-organ i ett och samma land och i vissa fall mötte principerna om en gemensam budget och ett gemensamt program på motstånd från FN-organen. Att utse en ledare för hela FN-systemet i landet hade också i vissa fall varit svårt. Den mest förekommande lösningen var att landchefen för FN:s utvecklingsprogram UNDP hade fått uppdraget som land-samordnare.

Rapporten visade vidare att det gemensamma kontoret lett till bättre service samtidigt som arbetet med gemensamma regler gått sämre. Att samlas i en byggnad har i flertalet fall varit den enklaste principen att förverkliga då det ofta sedan tidigare funnits gemensamma FN-hus. I några fall har det inte funnits förutsättningar att flytta in i en gemensam byggnad på grund av säkerhetsrisker, för höga kostnader eller att det inte funnits mark att bygga på.

Flera landteam hade under processens gång lagt till "en gemensam röst" som vägledande princip för sina utåtriktade aktiviteter.

FORTSATT ARBETE

Under perioden då pilotländerna utvärderades skapades nya strategier för ett mer enhetligt FN-system. En högnivå-konferens hölls 2012 i Tirana, Albanien, där One UN diskuterades. Därefter togs frågan upp till behandling i FN:s general-församling.

Generalförsamlingen slog fast att FN-systemet bör arbeta efter de lärdomar som gjorts av reformen. Vidare konstaterades att tydliga principer och riktlinjer för det fortsatta arbetet måste formuleras. One UN ska fortfarande vara frivilligt, men utvecklas ytterligare.

UNDG har lett arbetet med att utforma en "andra generation" av One UN/Delivering as One. I mars 2013 presenterade gruppen en manual för länder som vill applicera reformen (*Standard Operating Procedures for Countries Wishing to Adopt the "Delivering as one" Approach*). I rapporten

Foto: WFP/ Diego Fernandez

I de torra norra delarna av Kenya bedriver FN särskilda aktiviteter för att hjälpa befolkningen i området att försörja sig och för att främja lokala marknader. På bilden arbetar en man i Isiolo med sin symaskin.

beskrivs mer grundligt och tydligt hur principerna *ett program, en budget och en ledare* ska tillämpas. *En gemensam röst och en gemensam fond* har lagts till som grundläggande principer och *ett gemensamt FN-hus* har tagits bort.

I dagsläget fortsätter arbetet med reformen och allt fler länder ansluter sig. Avsikten är att ta fram en handlingsplan för såväl landnivå som huvudkontor.

SARC

I syfte att stödja landsamordnarens arbete med samordning av FN-organen infördes 2003 en funktion som kallas *Special Assistant to the Resident Coordinator (SARC)*. Tjänsten tillsätts av yngre personer som spelar en viktig roll i genomförandet av One UN på landnivå. Sedan 2005 har Sverige varit med och finansierat programmet och idag finns funktionen i ett 30-tal länder. Ett flertal svenskar innehar positionen.

Länder som anslutit sig till One UN

- 2006** Albanien, Kap Verde, Moçambique, Pakistan, Rwanda, Tanzania, Uruguay, Vietnam
- 2007** Bhutan, Papua Nya Guinea
- 2008** Kiribati
- 2009** Botswana, Komorerna, Indonesien, Kirgizistan, Lesotho, Malawi, Montenegro, Sierra Leone
- 2010** Benin, Etiopien, Kenya, Laos, Liberia, Maldiverna, Mali, Uganda
- 2011** Moldavien, Namibia, Zambia
- 2012** Ghana, Samoa, Seychellerna
- 2013** Bosnien-Hercegovina, Burundi, Nicaragua
- 2014** El Salvador

Svenska FN-förbundets rekommendationer till Sveriges regering angående One UN:

Sverige bör:

- Vara fortsatt pådrivande i de styrelser för fonder, program och fackorgan som Sverige sitter i och kräva att implementeringen av One UN inte bara ska genomsyra FN:s fältarbete utan även FN-organens arbete i högkvarteren. "Standard Operating Procedures" måste genomföras och kostnaderna för samordningen fördelas bättre.
- Ge en större del av sitt multi-bi-bistånd till de i dag närmare 40 länder som arbetar i enlighet med One UN.
- Stärka konceptet One UN genom att ge mer av sitt multi-bi-bistånd till de gemensamma fonder för One UN som finns i vissa länder.
- Fortsätta att finansiera de tjänster

(SARC) som finns i ett antal länder och som har till uppgift att främja One UN.

- Ta initiativ till ett högnivåmöte i FN:s generalförsamling som diskuterar hur reformerna av FN:s utvecklingssystem kan tas vidare, speciellt i relation till de kommande målen för hållbar utveckling. Vad är FN:s mervärde som utvecklingsaktör efter 2015 i förhållande till t ex utvecklingsbankerna, globala fonder och bilaterala givare?
- Ta initiativ till en FN-rapport om hur FN:s utvecklingssystem kan anpassas till den nya utvecklingsagendan och göras än mer ändamålsenligt, och som tar hänsyn till både FN:s normativa roll och operativa arbete.

FN:s utvecklingsarbete framöver

Generalförsamlingen har beslutat att periodiska översyner ska göras av de 20-tal FN-organ som rapporterar till församlingen. Förfarandet kallas *Quadrennial comprehensive Policy Review, QCPR*. I december 2012 antog generalförsamlingen en resolution om QCPR-översynen under perioden 2013-2016. Arbetet ska leda till att FN:s utvecklingssystem anpassas till dagens situation och kan ta sig an arbetet med den nya generationens utvecklingsmål som tar vid i januari 2016. Enligt resolutionen ska decentraliseringen av beslut utvidgas så att FN-organ i fält själva kan fatta beslut om vilka program som ska genomföras och vad de får kosta. Samordningen mellan FN-sekretariaten och FN-organen i fält ska förbättras. FN:s utvecklingssystem i sviktande och konfliktdrabbade länder ska ses över. Övergången från humanitärt bistånd till mer långsiktigt utvecklingsarbete ska förbättras.

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Stöd det viktiga arbetet för utveckling och fattigdomsbekämpning!
Här är några förslag på vad du kan göra:

Stöd kampanjen Flicka!

Varje dag utsätts flickor för våld och diskriminering. FN beräknar t ex att 39 000 flickor under 18 år gifts bort dagligen. Att satsa på flickor är samtidigt ett av de bästa sätten att bekämpa fattigdom och skapa utveckling.

Du kan bidra genom att:

1. Sms:a Flicka till 72 909 så skänker du 50 kr till kampanjen
2. Dela budskapet #stoppabarnnärskap
3. Gilla facebook.com/stoppabarnnärskap

Läs mer på fn.se/flicka!

Skaffa koll på världen!

Visste du att läget i världen är mycket bättre än de flesta tror? Få koll på världen med FN-förbundets projekt Världskoll! Besök sajten varldskoll.se och jämför länder, spela spel, läs artiklar och titta på videoklipp från olika länder. Ladda ner spelet Världskoll till din mobil och utmana andra i vem som har bäst koll. Du och din FN-förening kan också söka bidrag och genomföra aktiviteter inom projektet. På www.fn.se/varldskoll finns tips på aktiviteter och information om hur ni söker bidrag!

Lär dig mer på vår kurs!

På FN-förbundets B-kurser om global utveckling och FN:s utvecklingsmål kan du lära dig mer om FN-reformen One UN (Delivering as One). I kalendarier på FN-förbundets hemsida, www.fn.se, ser du var och när kurserna ska hållas. Du kan också beställa en power-point-presentation av One UN från FN-förbundet, liksom en nyproducerad folder. Läs mer om One UN och FN:s utvecklingsarbete och se länkar på vår webbsida: www.fn.se/utveckling

Klicka in och bidra till en bättre värld

**Bli medlem
i FN-förbundet!**

Ring 08-462 25 40
eller ansök på fn.se

"Post-2015"

Gott hopp om nya utvecklingsmål

2015 är deadline för millenniemålen och just nu pågår diskussionerna för fullt om de utvecklingsmål som ska ta vid efter dem. Olav Kjørven, expert på frågan hos FN:s utvecklingsprogram UNDP, var optimistisk när han nyligen besökte Stockholm.

I september ska den arbetsgrupp inom FN som jobbar med att ta fram nya globala mål för hållbar utveckling (*Sustainable Development Goals, SDG:s*) presentera sitt förslag. Ett första utkast offentliggjordes i mars och möttes då av en hel del kritik. Men när Olav Kjørven, Post-2015-ansvarig vid FN:s utvecklingsprogram UNDP, några veckor senare besökte Sverige var han optimistisk.

– Det finns ett antal svåra frågor som måste lösas men förhandlingarna i arbetsgruppen har gått förvånansvärt bra. Jag skulle gissa att ungefär 80 procent av den nya agendan redan är definierad.

– Visst finns det en risk att hela processen kan haverera men jag väljer att vara optimist. Vi behöver en sådan här agenda mer än någonsin och de allra flesta inser att kostnaderna för att misslyckas skulle bli mycket större än kostnaderna för att enas, säger Kjørven.

UNIK PROCESS

Processen med att formulera den nya agendan har varit unik. För första gången i FN:s historia har breda konsultationer genomförts med civilsamhället och enskilda människor runt om i världen. Sammanlagt har över två miljoner personer fått komma till tals om den fortsatta utvecklingen i världen.

– Det är första gången som världens folk tillfrågas på så bred front och tillåts ha inflytande över en viktig mellanstatlig process i FN, säger Kjørven.

– Om FN:s medlemsstater nu lyckas ro processen i hamn och kan enas om en ny utvecklingsagenda så kommer den tack vare detta att ha mycket stor legitimitet.

Olav Kjørven gissar att ca tolv målområden kommer att ingå i den nya agendan. Viktiga frågor är bl a utbildning,

hälsa, jämställdhet, vatten, energi, urbanisering och matsäkerhet. Miljön kommer att ha en betydligt tyngre roll i den nya agendan än tidigare och ett flertal delmål på miljöområdet diskuteras. Samtidigt finns ett antal stötestenar där motsättningarna är stora, inte minst i fråga om samhällsstyrning och fred och säkerhet.

FINANSIERING

Parallellt med arbetsgruppen som diskuterar nya utvecklingsmål jobbar en expertgrupp med frågan om hur

genomförandet av de nya målen ska finansieras. Rapporterna från de två grupperna kommer sedan att ligga till grund för en s k syntesrapport från FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon. Därefter följer mellanstatliga förhandlingar som, om allt går enligt planerna, ska resultera i att den nya utvecklingsagendan kan antas under hösten 2015.

Olav Kjørven menar att det krävs ett genombrott i frågan om finansiering för att den nya agendan ska kunna realiseras.

– Även om bistånd och internationell solidaritet kommer att vara viktigt även i fortsättningen så kommer inhemska resurser att vara avgörande, säger han.

– Det handlar också om stora strukturella frågor som världshandel, finansflöden och subventioner. Vi måste hitta en väg framåt som innebär att kapitalmarknaderna blir en del av lösningen i stället för en del av problemet.

■ AnnaLena Andrews

Olav Kjørven.

"...gnistrar i kunskap, personligt tilltal, fakta, bilder och begripliga scenarior.."

(ur recension av Claes Hemberg, Avanza)

Utvecklingens drivkrafter av Stefan de Vylder

Världen förändras! Men blir den rättvisare?

Ny omarbetad upplaga med färsk statistik och nya kapitel som fångar upp den pågående debatten om de hisnande ekonomiska och politiska förändringar som sker i världen.

Beställ boken från
www.forumsyd.org

FORUMSYD

Nya idéer föds på Sida Partnership Forum

Varje år kommer cirka 2 000 personer som på olika sätt arbetar med bistånd till Sida Partnership Forum i Härnösand för att delta på skräddarsydda utbildningar.

MÖTESPLATS OCH ARENA

Deltagarna som kommer till Sida Partnership Forum består till största delen av personal från myndigheter, civilsamhällets organisationer och näringslivet som vill bidra till utveckling och öka sina kunskaper om komplexa och aktuella frågor inom biståndet. Sida Partnership Forum är dessutom en uppskattad mötesplats och arena för nätverksbyggande. Nya idéer föds när olika erfarenheter förs samman. I nära anslutning till utbildningslokalerna ligger boendet, vilket gör det möjligt för deltagarna att mötas och utbyta erfarenheter även på kvällarna.

En annan stor besöksgrupp är ungdomar. Inom det svenska biståndet finns stipendier som riktar sig till unga som vill lära sig mer om utvecklingsfrågor. Bland annat genomförs förberedelseutbildningar för praktikanter och MFS-studenter (Minor Field Studies) på Sida Partnership Forum. Över 1 000 ungdomar kommer till Härnösand varje år.

SKRÄDDARSYDDA UTBILDNINGAR

Sida Partnership Forum har inte en traditionell utbildningsverksamhet. Utbildningarna utformas tillsammans med de deltagande aktörerna, Sidas ämnesföreträdare och annan relevant personal. På så sätt tar vi vara på de många erfarenheter och den kunskap som deltagarna tar med sig. Kurserna kan omfatta resultatstyrning, anti-korruption, riskanalys, rättighetsfrågor eller humanitärt bistånd. Även större forum för myndigheter och organisationer samt en sommarakademi för ungdomar anordnas varje år. Personal på Sida är oftast ansvariga för kurserna. I flera sammanhang anlitas även konsulter. En kurs eller workshop brukar vanligtvis pågå i 2–5 dagar.

KOSTNADER

De deltagande aktörerna får utnyttja boendet och utbildningslokalerna med alla faciliteter. Sida står i de flesta fall för boende- och matkostnader, därmed blir kostnaden för kursdeltagare och organisationer som regel bara resan.

Späckad FN-helg i Stockholm

I mitten på maj var det återigen dags för FN-förbundet att samla den svenska FN-rörelsen till ett FN-forum. Närmare 200 personer från hela landet deltog under två intensiva dagar i Stockholm.

Foto: Pekka Johansson

Deltagarna i FN-forum genomför en manifestation till stöd för de kidnappade skolflickorna i Nigeria.

FN-forum arrangeras av Svenska FN-förbundet vart tredje år för att ge medlemmarna en chans att diskutera globala frågor på djupet. 2014 års upplaga ägde rum den 10-11 maj på Finlandshuset i Stockholm. Lördagens tema var den nya globala utvecklingsagendan, "Post-2015", och på söndagen diskuterades fred, säkerhet och mänskliga rättigheter.

Efter en videohälsning från FN:s vice generalsekreterare Jan Eliasson inleddes forumet på lördagen med tal av biståndsmminister Hillevi Engström. Hon talade om Post-2015 och redogjorde för Sveriges prioriteringar i förhandlingarna om den nya agendan.

– Millenniemålen har visat vilken kraft som ligger i att världssamfundet fokuserar sina ansträngningar mot ett

antal gemensamma mål, konstaterade hon, och berättade att Post-2015 kommer upp i så gott som alla sammanhang där hon deltar.

En av de frågor som Sverige prioriterar är sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

– Kvinnor behandlas fortfarande som drivhus för produktion av barn och riskerar ofta att dö i samband med detta. Det är oacceptabelt, sa hon.

Under lördagen talade även bl a national-ekonomen Stefan de Vylder, UNDP:s Sverigechef Monica Lorensen och FN-förbundets goodwill-ambassadör Carolina Klüft. En panel belyste olika perspektiv "som inte får glömmas bort i Post-2015" och de olika områdena diskuterades sedan i parallella workshops.

Dagen avslutades med mingel, mat och underhållning på temat flickors rättigheter.

Söndagen inleddes med en film där svenskan Yasmine Sherif berättade om sitt arbete för FN:s utvecklingsprogram i Syriens närområde. Därefter talade bl a FN-förbundets ordförande Aleksander Gabelic och Ulf Flink, FN-medarbetare i Liberia, om sambandet mellan fred, utveckling och mänskliga rättigheter.

FN:s fredsarbete belystes ytterligare genom en film om den svenska bataljonen BA01 som ingick i FN-styrkan UNPROFOR i Bosnien 1993-1994. I en följande panel deltog bl a Peter Larsson, f d FN-officer, och Emma Skeppström, FOI. Sveriges bidrag till FN-insatser stod i fokus för diskussionen liksom frågan om FN-styrkornas mandat och relationen mellan mandatet och de resurser som tillförs.

Under söndagen fick FN-forum även besök av kommunikatören Milad Mohammadi som talade engagerat om mångfald och människovärde. Vidare hölls workshops på temat Kongo och Världsskoll och deltagarna fick även se en komprimerad version av Teater Fenestras starka föreställning "Mördarnas barn".

■ AnnaLena Andrews

Sverige skickar styrka till Mali

Den svenska regeringen vill skicka en militär styrka på ca 250 personer till MINUSMA, FN:s stabiliseringsinsats i Mali. Riksdagen kommer att behandla frågan den 12 juni.

Situationen i Mali har länge utgjort ett allvarligt hot mot såväl civilbefolkningen som internationell fred och säkerhet. I årtal har invånarna utsatts för övergrepp av väpnade extremistgrupper och terroristnätverk. Trots att Mali har gjort framsteg

i övergången till demokratiskt styre har fredsprocessen inte gått som hoppats. Det råder fortfarande stora spänningar mellan olika folkgrupper i landet, något som vid upprepade tillfällen resulterat i våldsbrott. FN:s säkerhetsråd uppmanar det internationella samfundet att bistå med långsiktigt hållbara lösningar genom att stärka landets försvars- och säkerhetsstyrkor.

I mars överlämnade den svenska regeringen en proposition om att skicka en militär underrättelsestyrka till Mali. Sannolikt kommer de svenska soldaterna att stationeras i staden Timbuktu, tidigast i slutet av 2014.

Styrkan tros i nuläget kunna uppgå till ca 250 personer och dess huvudsakliga uppgift kommer vara att bedriva signal- och flygplansspaning samt att bistå den övriga FN-styrkan med rapportering om vad som händer i olika områden. Målet är att arbeta i linje med FN:s säkerhetsråds resolutioner och se till att staten återfår kontrollen i hela landet.

Enligt rapporter i media pågår även diskussioner om att skicka svenska soldater till Centralafrikanska Republiken.

Svenska FN-förbundet välkomnar beskedet från den svenska regeringen om Malistyrkan.

■ Jessica Dervish

Foto: FN-förbundet

Delegaterna röstar om en resolution i generalförsamlingen.

Stort FN-rollspel i Söderköping

I april samlades mer än 150 gymnasieelever i Söderköping för att under tre dagar behandla internationella frågor. Kongo och Syrien fanns bland diskussionsämnena under FN-rollspelet SweMUN på Söderköpings Brunn.

SweMUN är Svenska FN-förbundets årliga nationella FN-rollspel för gymnasieelever som i år arrangerades tillsammans med Nyströmska skolan i Söderköping. För att uppmärksamma 200-årsfirandet av fred i Sverige var årets tema fred, säkerhet och nedrustning.

Ett 40-tal olika länder representerades av ca 130 elever. Som delegat på ett rollspel måste man gå in i rollen som representant för sitt land, helt glömma bort sina egna åsikter och agera utifrån sitt lands ståndpunkter. SweMUN:s presidium bestod av rutinerade rollspelare som lotsade eleverna genom konferensen.

TRE UTSKOTT

Första dagen inleddes med en öppningsceremoni där bl a Margot Wallström talade om sexuellt våld i konflikter och betonade vikten av att tänka diplomatiskt. Sedan fick alla delegationer hålla inledningstal där de gav sina länders syn på konferensens huvudfrågor.

Därefter följde lobbying där delegaterna sökte stöd hos länder som de ville samarbeta med under rollspelet.

Under andra dagen hölls utskotts-

förhandlingar. Tre olika utskott – fred och säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter – behandlade ett antal resolutioner där de som antogs skulle vidare till generalförsamlingen.

ERFAREN ORDFÖRANDE

Iris Edelstam är student på högskolenivå och tillhör FN-förbundets ordförandepool. Hon har medverkat som delegat på FN-rollspel ett flertal gånger och var under SweMUN ordförande i utskottet för fred och säkerhet.

– Jag vet vad jag som delegat förväntar mig av ordförande, så det är både roligt och skönt att själv ha den rollen så att jag kan hjälpa eleverna, säger hon.

Förberedelsearbetet inför FN-rollspelet

har varit långt och eleverna kom till Söderköping väl pålästa.

– Man måste förbereda sig väl för att göra ett bra framträdande. Så man lär sig väldigt mycket om olika ämnen under tiden innan ett FN-rollspel, fortsätter Iris.

Hon tycker själv att rollspel är överlägset som pedagogisk metod. Förutom att man får en förståelse för hur och varför länder agerar som de gör lär man sig mycket om internationella frågor och om hur svårt det kan vara att fatta beslut genom internationella förhandlingar.

– Jag har också lärt mig mycket om retorik genom FN-rollspel. Tidigare tyckte jag det var lite läskigt att prata inför en massa människor, men all den rädslan har släppt. Det är en utbildningsform där

SweMUN:s presidium bestående av de två ordförandena för vart och ett av de tre utskotten. Iris Edelstam sitter i mitten.

Foto: FN-förbundet

vi lär oss att diskutera och förstå oss på både världen och FN, säger Iris.

GENERALFÖRSAMLINGEN

Den tredje och sista dagen skulle de resolutioner som släppts igenom av utskotten behandlas i generalförsamlingen. Där fick delegaterna föra fram sitt lands ståndpunkter, debattera och sedan rösta.

Sju resolutioner behandlades varav tre gick igenom och fyra avslogs. Ryssland var framläggare för två av de resolutioner som gick igenom. Den första rörde frågan om övervakning i krig mot terror och den andra rörde sexuellt våld i konflikt. Den tredje resolution som general-

församlingen röstade igenom lades fram av Iran och rörde utvinning av konflikt-drabbade länders naturresurser.

Ett flertal potentiella framtida diplomater deltog i rollspelet. SweMUN avslutades med prisutdelning för bästa delegat i varje utskott och för bästa delegation. Ellinore Ask, Marcus Nilsson och Amanda Lindell utsågs till bästa delegater och Israel utsågs till bästa delegation.

Avslutningsceremonin innehöll starka tal av bl a generalsekreteraren Josefine Gustafsson och rektorn på Nyströmska skolan, Magnus Ekenblom.

■ Sara Lund

Foto: Christer Dagberg

Invgång av FN-rollspelet EAMUN i Nairobi, Kenya.

Svenska elever i afrikanskt rollspel

Tio elever från Rudbecksgymnasiet i Tidaholm deltog i februari i EAMUN (East African Model UN) i Nairobi, Kenya.

Totalt var omkring tusen studenter i gymnasieålder från samtliga kontinenter med i rollspelet men huvuddelen kom från Kenya och övriga Östafrika. I gruppen från Rudbecksgymnasiet, som är en FN-skola, ingick även samhällsläraren Runo Johansson.

– Det är nyttigt att åka ut i världen och göra sådant här, eleverna har vuxit av erfarenheten, säger han.

Skolan har tidigare arrangerat två egna rollspel men EAMUN var det första internationella FN-rollspelet som elever från skolan deltagit i. Det pågick i fem intensiva dagar där eleverna fick arbeta

fram resolutioner, svara på frågor och hålla anföranden. Pågående konflikter i Afrika togs upp i förhandlingarna liksom de i Syrien och Israel-Palestina.

– Det är nyttigt att sätta sig in i hur någon annan tänker och hur länder agerar, därför arbetar vi med FN-rollspel. När vi diskuterade konflikter fick vi andra perspektiv än dem vi ofta har i Sverige, fortsätter Runo Johansson.

Resan varade i två veckor och då ingick safari och ett besök i Kibera, ett av världens största slumområden.

■ Sara Lund

Ban Ki-moon besökte Sverige

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon besökte i mitten av maj Stockholm med anledning av att Sverige stod värd för det globala forumet om migration och utveckling (*Global Forum on Migration and Development, GFMD*). Ett 70-tal svenska frivilligorganisationer fick tillfälle att träffa generalsekreteraren vid ett möte på Grand Hôtel arrangerat av Svenska FN-förbundet. Förbundet lyfte i sina samtal med Ban särskilt vikten av att medlemsstaterna engagerar sig i fråga om Post-2015, flickors rättigheter, Syrien och Centralafrikanska republiken.

FN-förbundet startar Zimbabwesamarbete

Svenska FN-förbundet har under våren inlett ett samarbete med Zimbabwes FN-förbund, ZUNA. Projektet får stöd av Forum Syd och handlar om att främja information, opinionsbildning och påverkansarbete kring millenniemålen. Målgrupper är beslutfattare, studenter och organisationer i civilsamhället. Svenska FN-förbundet har sedan tidigare liknande samarbeten med FN-förbunden i Sydafrika och Tanzania.

Etnisk mångfald i fokus på FN-dag

På FN-dagen mot rasism den 21 mars höll FN-förbundet ett seminarium om etnisk mångfald på arbetsmarknaden. Mark Brzezinski, USA:s ambassadör i Sverige, deltog och bidrog med ett amerikanskt perspektiv på frågan. Olof Åslund, generaldirektör för Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, talade om Sverige. I den efterföljande paneldebatten deltog även Sarah Anwar från Diversity Group, riksdagsledamöterna Hanif Bali (M) och Per Bolund (MP) samt Aleksander Gabelic, FN-förbundets ordförande.

Norrbottnens FN-distrikt inleder sitt 50-års jubileum med panelsamtal.

FN-rörelsen i Norrbotten firar 50 år!

Den 8 mars uppmärksammade FN-rörelsen i Norrbotten den internationella kvinnodagen och de universella mänskliga rättigheterna. 1964 var startåret för FN-rörelsen i Norrbotten och således firades även 50-årsjubileum.

Att lyfta kvinnor och flickors rättigheter lokalt, regionalt och globalt var ett givet tema och kunniga talare gjorde dagen mycket informativ och innehållsrik. Eventet modererades av FN-distriktets vice ordförande Thomas Simonsson.

Stefan Mikaelsson, talman i sametinget, redogjorde för diskriminering av samer och hur de påverkas av att Sverige inte skriver under ILO-konventionen. Linda Nordin, general-sekreterare på Svenska FN-förbundet, berättade om kampanjen Flicka. Svensk lag bör täppa till alla kryphål för att stoppa barnäktenskap.

En annan viktig fråga som lyftes var romernas mänskliga rättigheter. Tanja Hagert, brobyggare för romsk inkludering i Luleå, betonade att utan de äldre starka kvinnorna hade de inte överlevt. Vad gäller boende, skolgång och möjlighet till arbete är romer fortfarande diskriminerade. Birgitta Ahlqvist, f d

riksdagsledamot, redogjorde för den viktiga kvinnokonventionen och dess betydelse för många kvinnor i världen.

Ove Bring bidrog med kunskap och insikter om folkrätten och dess historia. Genom sin bok "De mänskliga rättigheternas väg: genom historien och litteraturen" bidrar han starkt till upplysningen om utvecklingen av mänskliga rättigheter.

Utbildning, kunskap om sina rättigheter och rätten att få leva i ett demokratiskt samhälle förde samtliga fram som viktiga faktorer för ett fredligt, jämställt och välmående samhälle var än vi finns i världen. Händelserna i Ukraina och kriget i Syrien var ämnen som inte kunde förbigås. Vetoansökan förklarade tydligt. En modernisering av FN och säkerhetsrådet är av största vikt då världen ser helt annorlunda ut idag än när FN bildades.

Det var en innehållsrik dag och en fin start på jubileumsåret!

Anette Garney och
Thomas Simonsson, Norrbottens FN-distrikt

Samarbete för kvinnors rättigheter

Ljungby FN-förening är en liten förening och vi samarbetar gärna med andra lokala föreningar. Tillsammans med fem andra föreningar uppmärksammade vi internationella kvinnodagen med en föreläsning om kvinnor i Palestina. Anna Hellstrand som varit följeslagare i Palestina delade engagerat med sig av sina upplevelser. Hon var i kontakt med kvinnoorganisationer i både Palestina och Israel.

Efteråt blev det många frågor från den talrika publiken och en livlig diskussion, bl a om FN:s roll. Efter föreläsningen höll vi i FN-föreningen vårt årsmöte och vi fick glädjande nog in två nya personer i styrelsen. Vi beslöt oss för att följa upp föreläsningen och verka för en bojkott av varor från olagliga områden.

Ingegärd Johansson, Ljungby FN-förening

Barn vid Sundsvall-Timrå FN-förenings fotoberättelse.

Aktiviteter kring kvinnodagen

Sundsvall-Timrå FN-förening deltog under internationella kvinnodagen med en fotoberättelse om människor och miljö. I samband med detta samlade föreningen in pengar till Skolmat blir kunskap. Flera organisationer var på plats för att uppmärksamma olika perspektiv kopplade till jämställdhet. Detta genom aktiviteter såsom körsång, seminarier och utställningar.

– Viktiga skildringar lyftes fram om gatubarn i Kathmandu samt om kvinnor och flickor i dagens Nepal. Det var en mycket välbesökt dag med både jämställdhet och kvinnor i allmänhet i fokus, säger Irina Schödin, ledamot i FN-föreningen.

Intresserade besökare vid utställningen om Röj en mina.

Röj en mina, eller flera!

I Värmland har vi i år satt fokus på FN-förbundets kampanj Röj en mina. Vi startade på internationella dagen mot minor den 4 april. Utrustade med bössor och den uppdaterade kampanjfoldern har vi varit ute på gator och torg i Kristinehamn och Torsby. I Torsby hade vi också under några veckor en utställning på biblioteket. Utställningen ställde vi i ordning med hjälp av material från FN-förbundet som vi skrev ut på A3-papper.

Gertrud Rydén, ordförande Torsby FN-förening

Foto: Lars Suo

Deltagarna reflekterar över sina intryck i Birkenau.

Skolungdomar från Haparanda besökte Auschwitz

Haparanda FN-förening arrangerade en resa till Krakow och Auschwitz i april i år. På resan deltog tio gymnasieelever från Tornedalsskolan samt rektor, historielärare och tre medlemmar och reseledare från FN-föreningen.

En av eleverna som deltog, Emma Alamattila, sammanfattar sina erfarenheter från resan så här:

– Det finns inga ord som kan beskriva det jag sett i Auschwitz-Birkenau. När jag följde båda sidorna av järnvägsrälsen genom Birkenau så kunde jag föreställa mig paniken, skriken, alla tårar och känslor som människorna upplevde.

Jag kommer aldrig att kunna förstå hur fruktansvärt människorna har haft det men jag kan förstå en del eftersom jag blev så oerhört berörd av allt jag såg. Jag är så glad att jag fick följa med. Nu fick jag en verklighetsbild av det som hänt och det kommer jag aldrig att glömma.

På kvällen samtalade vi med eleverna om besöket. De genomgående intrycken var att detta var fullständigt ofattbart och hemskt. Hur garanterar vi att det inte upprepas? Frågan saknar givna svar men jag känner mig viss om att ett bra sätt att göra något för att försöka förhindra en upprepning är att besöka det hemska men oerhört viktiga museum som Auschwitz är.

Lars Suo, reseledare och ordförande i Haparanda FN-förening

Seminarier över en fika

Uppsala FN-förening har startat en seminarie-serie där de läser ett bakgrundsmaterial och sedan diskuterar FN-relaterade ämnen över en fika. Just nu har föreningen lagt mycket fokus på kvinnors roll i samhället. Bl a har de anordnat filmvisning på temat. De kommer också vid ett tillfälle under våren att sälja pizza när det är klubb på universitetsområdet. All vinst går till FN-förbundets kampanj Skolmat blir kunskap.

– Vi har dessutom en mycket aktiv ungdoms-grupp som alltid har ett glatt humör och minst ett par projekt på gång, hälsar Lovisa Asklöf, ungdomsansvarig i Uppsala FN-förening.

Foto: Tobias Lindgren

Föredragshållaren Sture Harning avtackas med blommor.

Utvecklingen i Zimbabwe i fokus

Rapporter från Zimbabwe stod på dagordningen när Örnsköldsviks FN-förening inbjöd till sitt andra temamöte. Föreningens ordförande Stellan Bäcklund inledde med att ge en rapport om valet i Zimbabwe förra året. Mugabes stora valseger kan inte enbart förklaras med valfusk även om röstlängden sades ha stora felaktigheter. Tusentals namn hade försvunnit och dessa personer kunde därmed inte rösta. Utvecklingen i Zimbabwe följs med stor spänning i Södra Afrika och inom det internationella samfundet. Bäcklund berörde även FN-föreningens projekt-verksamhet i landet som pågått i över 20 år. Därefter fortsatte Sture Harning med en reseberättelse i ord och bild från sitt första besök i landet i höstas. Han rapporterade även från de olika besök som gjorts kopplade till projekten.

*Torbjörn Lindgren
webbredaktör, Örnsköldsviks FN-förening*

Foto: Janette Olsson

Styrelsen i Stenungsund, Tjörn och Orust FN-förening diskuterar demokrati inom FN.

Parlamentarisk församling diskuteras

Stenungsund, Tjörn och Orust FN-förening beslutade på sitt årsmöte att verka för ett mer demokratiskt FN. Detta bl a genom att skapa

kunskap om och engagemang för förslaget att upprätta en parlamentarisk församling inom FN (UNPA).

– Vi i vår FN-förening har diskuterat mycket hur man ska kunna utveckla FN. Ni andra FN-föreningar och enskilda medlemmar som vill veta mer om vad en parlamentarisk församling skulle innebära får gärna kontakta oss, hälsar Jimmy Lövgren, ny tillsatt ordförande i föreningen.

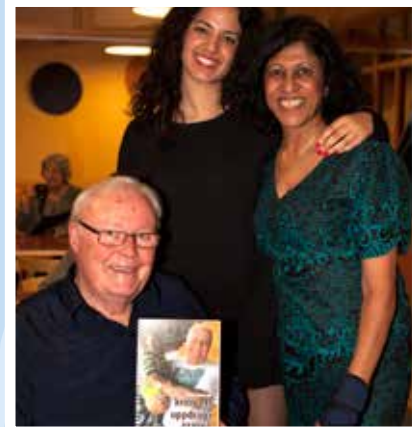

Foto: Jens Poulsen

Björn och Zebbie Fagerlind med dottern Madelein.

FN-förening med hjärta för Malawi

I anslutning till Sydvästra Skånes FN-förenings årsmöte passade man på att bjuda in vänner som under flera år hjälpt föreningen ekonomiskt med dess projekt i Malawi. 70 intresserade personer kom.

– Det blev en uppsluppen kväll med god afrikansk mat och information om Malawi. Främst talade vi om FN-föreningens biståndsbaserade projekt som Zebbie Fagerlind och jag fångat på vackra bilder som vi visade, säger Björn Fagerlind från FN-föreningen.

Sist presenterades boken "Kring ett uppdrag i Afrika", skriven av Björn. Inkomster från den går oavkortat till utbildning av barn och ungdomar i Malawi. Text och bilder överlämnades som en gåva till FN-föreningen.

SKRIV TILL LANDET RUNT:

Redaktör: Eva Brattander
E-post: eva.brattander@fn.se
Telefon: 08-462 25 53

Armband mot barnäktenskap

FN-förbundet har, tillsammans med SNÖ of Sweden, lanserat ett exklusivt armband som säljs till förmån för FN:s arbete för flickors rättigheter. Var tredje flicka i utvecklingsländer riskerar att bli bortgift innan sin 18-årsdag. Därför har var tredje pärla i armbandet ersatts med en naturlig kristall. Priset är 299 kronor, varav 150 kronor går till FN-förbundets kampanj Flicka. Se www.fn.se/butik.

E-postadresser efterlyses!

FN-förbundet har startat ett digitalt nyhetsbrev (4 nr/år) med utvald information för våra medlemmar. Känner du inte igen att du fått det så kanske vi har fel e-postadress till dig. Skicka ditt namn och aktuell e-postadress till info@fn.se så sätter vi upp dig på sändlistan. Tack för du bidrar till en bättre värld!

Förbättra världen. Bli medlem.

FN är den enda organisation som dagligen motarbetar världens problem på ett globalt plan. Men det sker inte automatiskt. Vi behöver ditt medlemskap för att göra FN bättre och starkare.

”Jag gillar att FN-förbundet jobbar med hela bredden av globala frågor.”

CAROLINA KLÜFT
Medlem i Svenska
FN-förbundet

Här kan du träffa FN-förbundet i sommar!

FN-förbundet har mycket på gång under sommaren. Den 4-8 juni medverkar vi på matfestivalen *Smaka på Stockholm* i Kungsträdgården där vi kommer att informera och samla in pengar till kampanjen Skolmat blir kunskap. Vi är också på plats på *Nordiskt Forum* i Malmö den 12-15 juni där vi informerar om flickors rättigheter. Den 26-29 juni är vi i Enköping då FN-förbundets fotbollscup *GloBallCup* arrangeras för nionde året i rad. Cupen engagerar ungdomar i arbetet för en bättre värld och genomförs till förmån för Skolmat blir kunskap. FN-förbundet kommer också att medverka vid Almedalsveckan på Gotland och på *Malmöfestivalen* den 15-22 augusti – missa inte det!

FN-familjen i Almedalen

FN-förbundet, Dag Hammarskjöld-fonden, UNDP, UNHCR och Unicef Sverige inbjuder till ett frukost-seminarium onsdagen den 2 juli kl. 08.00 på Sidas sommartorg i Visby. Tema: Gör Sveriges stöd till FN någon skillnad?

En stor del av det svenska biståndet går till FN, men vad kan FN göra som inte andra kan? Hur ser FN:s humanitära bistånd och långsiktiga utvecklingsarbete ut? Kan samarbetet mellan FN-organen stärkas? Möt FN-expert och politiker från regering och opposition.

FN-loppet

Den 24 augusti går FN-loppet i Stockholm av stapeln för tredje året i rad. Loppet hålls till förmån för Skolmat blir kunskap. Det äger rum på norra Djurgården och innefattar både en sträcka på 5 km och en på 10 km. Alla är välkomna att delta, stora som små, elitidrottare som motionärer. Mer information och anmälan görs på www.fnloppet.se.

Nominera!

Nominera Årets FN-vän och Årets FN-supporter senast den 22 augusti. Läs mer på www.fn.se/nominera.

FN-ABC

Välkommen att gå våra FN-ABC-kurser i höst! Aktuella kurser och information finner du på www.fn.se/kurs.

Fjäril i koppel

Nu finns Zinat Pirzadehs gripande debutroman *Fjäril i koppel* till försäljning i vår webbshop till förmånligt pris. Boken är inspirerad av författarens eget liv och uppväxt i Iran i en tid av förändring. Genom ditt köp stödjer du FN-förbundets kampanj Flicka för flickors rättigheter. Se www.fn.se/butik.

Ungdomsansvariga

I höst arrangerar FN-förbundet en träff för landets alla ungdomsansvariga. Mer information kommer under sommaren på www.fn.se/ung.

Årets C-kurs

Vill du besöka olika FN-organ och diskutera med FN-tjänstemän, NGO-representanter och ambassadörer i Genève? Följ med på vår kurs den 26-31 oktober och lär dig mer om hur FN-systemet ser ut i praktiken! För att få åka med på C-kursen ska man ha gått FN-förbundets A- och B-kurser eller ha motsvarande kunskaper från annat håll. Se www.fn.se/kurs

Ungdomsbok stödjer Flicka

I april släpptes boken *Ljusfinnaren* av Annette Melander Berg. 50 kr per såld bok går till FN-förbundets kampanj Flicka. ”Jag brinner för flickors rättigheter och när jag kom i kontakt med FN-förbundet och Flicka-kampanjen kändes det som att alla pusselbitar föll på plats”, säger författaren. Boken finns att köpa hos www.vulkanmedia.se/butik

Folkrörelserepresentant

FN-förbundets styrelse har utsett Annelie Börjesson från Göteborg till folkrörelserepresentant vid FN:s generalförsamling hösten 2014.

Personalnytt

Adam Rybo har tillträtt tjänsten som handläggare för fred och säkerhet. *Gorka Fagilde* har tillträtt som ny internationell programhandläggare. *Solveig Berntsen* är tillbaka som insamlingsansvarig efter föräldraledighet.

Kongress 2015

FN-förbundets kongress äger rum i Göteborg den 13-14 juni 2015.

ALEKSANDER GABELIC

ORDFÖRANDE I SVENSKA FN-FÖRBUNDET:

PENGAR KRITISK FRÅGA FÖR FN-BISTÅNDET

Gång på gång påminns vi om den nytta som FN:s hjälporganisationer gör i konflikt- och katastrofområden. FN-systemet har blivit allt bättre på att komma snabbt på plats och fördela hjälparbetet mellan de olika organen och mellan medlemsländerna. Mer sällan läser vi om det långsiktiga utvecklingsarbetet. Miljoner människor får varje dag hjälp av FN i form av mat, mediciner, tak över huvudet och skolgång.

Världsförbundet är beroende av frivilliga bidrag för både det humanitära hjälparbetet och det långsiktiga utvecklingsarbetet. Medlemsländerna har ett huvudansvar men andra aktörer blir allt viktigare för finansiering för utveckling. Vi vet att många länder lovar runt och håller tunt. FN:s regionala plan för Syrien har till exempel finansierats bara delvis. Samma erfarenhet har vi från orkaner, jordbävningar och andra naturkatastrofer genom åren. Det hör till ovanligheterna att ens hälften av utlovade medel verkligen betalas ut. När man väl betalar kommer medlen sent under året. Ett noterbart undantag är tsunamin 2004 som snabbt fick omfattande stöd.

Under många år har länderna varit ovilliga att närma sig FN-målet att 0,7 procent av bruttonationalinkomsten ska gå till bistånd. Endast fem länder klarar målet: Sverige, Norge, Danmark, Luxemburg och Storbritannien. Holland föll nyligen ur listan. I EU-kretsen har man länge diskuterat etappvisa biståndsökningar, men inga avgörande framsteg har gjorts. USA ger stora

dollarbelopp, men befinner sig liksom sin granne Kanada på omkring hälften av FN-målet i procent räknat.

Under senare år har så kallade biståndsavräkningar debatterats. Det handlar om att länderna finansierar andra verksamheter, framför allt flyktingmottagande, med biståndspengar. OECD-reglerna gör det möjligt att täcka asylkostnader för människor som flyr från fattiga länder, men huvudprincipen måste vara att bistånd ska användas för att utveckla fattiga samhällen.

Sverige är en stor bidragsgivare till FN-organ som WFP, UNFPA, UNHCR och UNDP. På samma sätt är Sverige ett föredöme när det gäller att betala kärnstöd till olika FN-organisationer utan att kräva att egna företag ska gynnas. Det är bra och det ger Sverige både möjlighet och ansvar att ta plats i FN-organisationen.

Faktum kvarstår: FN måste i allt högre grad förlita sig på bidrag från företag och privatpersoner. Det är också därför som Svenska FN-förbundet under senare år har utvecklat och förstärkt insamlingsverksamheten. Vi har valt att stödja FN-projekt som är konkreta och lätta att följa. De FN-organ vi samarbetar med, bl a WFP och UNFPA, vittnar om den nytta som FN-förbundets insamlingskampanjer gör. Därför vill jag tacka dig som är aktiv i en FN-förening eller ett FN-distrikt och som bidrar till att FN kan rädda liv och göra livet lite bättre för miljoner människor varje dag.

Nästa nummer

... av Världshorisont kommer ut den 23 september och blir ett temanummer om FN:s mekanismer för mänskliga rättigheter.

Mänskliga rättigheter (MR) har varit en central fråga för FN ända sedan organisationen bildades. Med den allmänna förklaringen från 1948 som utgångspunkt har genom åren ett omfattande system byggts upp med regler, övervakningskommittéer och olika institutioner och ämbeten. Systemet diskuteras och utvecklas kontinuerligt vilket bl a ledde till att ett nytt råd för mänskliga rättigheter inrättades 2006. FN fick då också en helt ny övervaknings-procedur, UPR, som innebär att det övergripande MR-läget i alla stater granskas med jämna mellanrum. Snart är det dags för Sverige som granskas i januari 2015.

Foto: Amelina Andrews

Hjälp till att sprida kunskap och engagemang om globala frågor med hjälp av Världshorisont! Beställ en bunt av tidningen och dela ut den bland vänner, kollegor eller andra intresserade. Kontakta oss på: vardshorisont@fn.se.

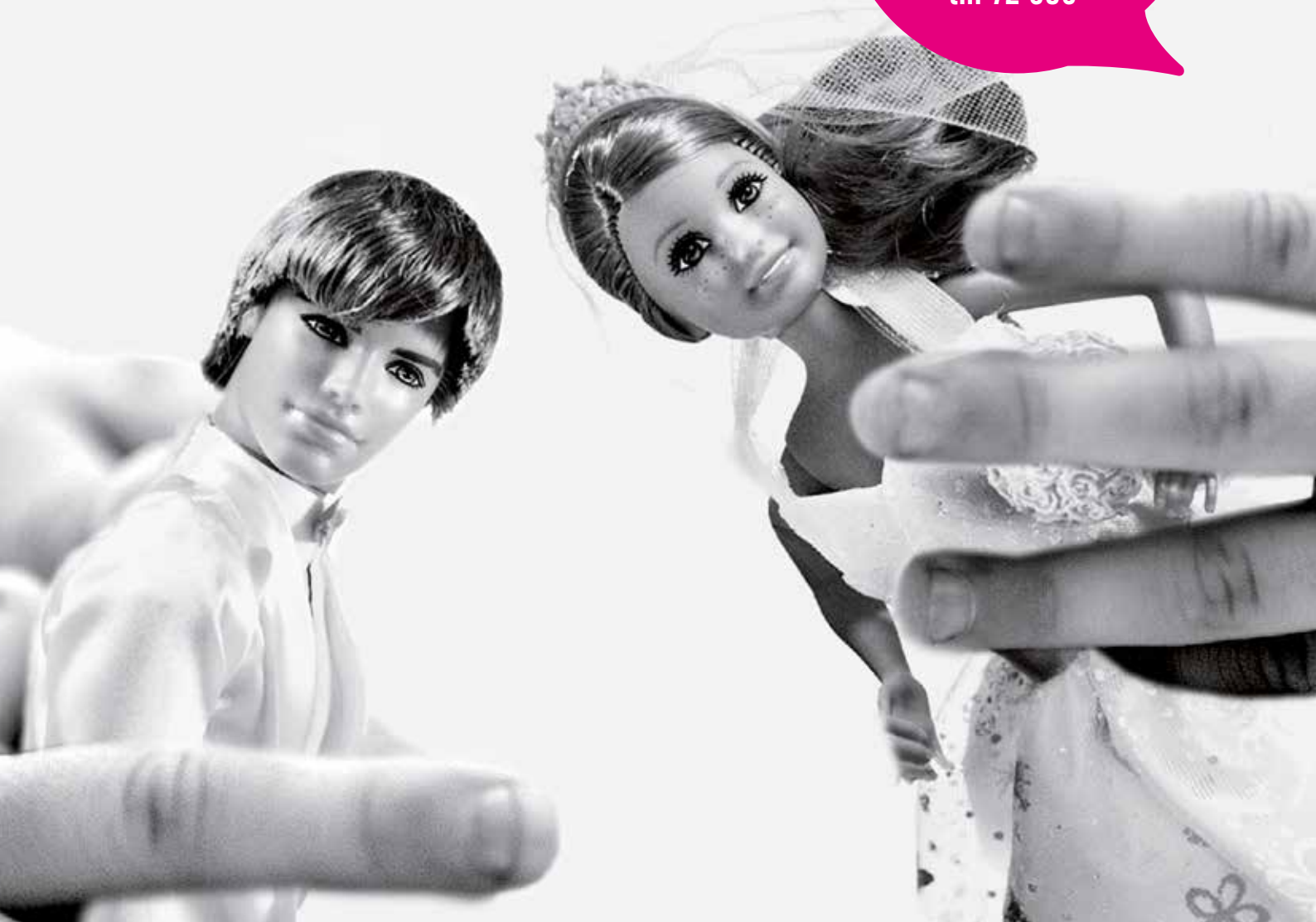

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

Skänk
50:-

sms:a FLICKA
till 72 909

För många barn är bröllop inte en lek. Hjälp oss att stoppa barnäktenskap.

Varje dag gifts över 30 000 flickor under 18 år bort. Det sker över hela världen, även i Sverige. Inget barn ska behöva giftas bort. Stöd Svenska FN-förbundets kampanj för att stoppa barnäktenskap – här hemma och i resten av världen! Du kan vara med och stoppa barnäktenskap.